

Na osnovu člana 78 Zakona o visokom obrazovanju („Sl. list Crne Gore“, br. 44/14, 47/15, 40/16, 42/17 i 71/17) i člana 32 stav 1 tačka 25, a u vezi sa članom 102 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta Crne Gore, na sjednici održanoj 12.04.2018. godine, donio je

ODLUKU O KORIŠĆENJU SOFTVERA ZA UTVRĐIVANJE PLAGIJATA NA UNIVERZITETU CRNE GORE

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovom odlukom uređuje se način korišćenja ihtenticate softvera za utvrđivanje plagijata, definiše evaluacija primijenjenih metoda na opseg i kategorije publikacija/dokumenata koji su predmet kontrole, kao i lica na koja se ova odluka odnosi.

Cilj

Član 2

Vodeći računa o opštem dobru i očuvanju integriteta akademske zajednice, Univerzitet Crne Gore, kao naučno - obrazovna ustanova, sprovodi redovne provjere originalnosti magistarskih/master radova, doktorskih disertacija, publikacija koje izdaje u okviru izdavačke djelatnosti, kao i ostale.

Osnovni cilj sprovođenja ovih provjera je sprečavanje akademskog plagijarizma na Univerzitetu Crne Gore. Cilj provjere je i da se utvrdi da li je i u kojoj mjeri publikacija/autorsko djelo originalan rad i koliko su poštovana pravila citiranja, navođenja izvora i sl.

Definicija i vrste plagijata

Član 3

Plagijat je svako preuzimanje autorizovanog rada ili materijala bez označavanja da se radi o tuđem autorskom dijelu ili dijelu tog dijela ili sprovođenje druge slične radnje predstavljajući ga kao svoje autentično dijelo.

Član 4

Vrste plagijata, u smislu ove odluke, su:

- **Kopiranje:** Kopiranje se odnosi na preuzimanje, odnosno korišćenje istog ili sličnog sadržaja, teksta, paragrafa ili dijela paragrafa, ideje, metode i tome slično, bez korišćenja navodnika i navođenja izvora iz kojeg je preuzeto (tj. bez citiranja originalnog sadržaja).

- **Autoplagijat:** Autoplagijat se odnosi na korišćenje ranije publikovanog djela (parcijalno ili u cjelini) od strane istog autora bez adekvatnog navođenja istog.

Ne obuhvata: Plagijat nastao prevođenjem i neadekvatno parafraziranje bez navođenja izvora ne može se utvrditi korišćenjem softvera za detekciju plagijata iThenticate.

Lica i publikacije/Autorska djela

Član 5

Ova odluka primjenjuje se na:

1. akademsko osoblje i lica sa naučnim i istraživačkim zvanjima, koji su zaposleni na Univerzitetu Crne Gore;
2. studente Univerziteta Crne Gore.

Član 6

Ova odluka može se primjenjivati se na sljedeće publikacije/ autorska djela:

1. publikacije koje izdaje Univerzitet Crne Gore van i u okviru izdavačke djelatnosti;
2. doktorske disertacije koje se realizuju na Univerzitetu Crne Gore;
3. magistarske/master radove koji se realizuju na Univerzitetu Crne Gore;
4. ostala dokumenta po potrebi.

II NAČIN I POSTUPAK PROVJERE

Metode

Član 7

U postupku provjere primjenjuje se automatizovana provjera autorskih radova, dostavljenih u elektronskom obliku, korišćenjem licenciranog softvera za detekciju plagijata iThenticate, čiju licencu posjeduje Univerzitet Crne Gore.

Evaluacija rezultata primijenjene metode

Član 8

Provjere isključuju:

1. citate pod navodnicima;
2. bibliografije;
3. fraze;
4. podudaranja do 10 riječi;
5. sličnost manju od 5%;
6. opšte prihvaćene pojmove i koncepte (npr. pojmovi iz standardne udžbeničke literature).

Rezultat primjene metode za provjeru plagijata je pozitivan ako postoje elementi koji se mogu tumačiti kao plagijat.

Indikatori pozitivnog rezultata su:

- Za doktorske disertacije i magistarske/master radove:
 - postoji bilo koji dio teksta koji je direktno preuzet od drugih autora bez navodnika i originalnog izvora;
 - postoji bilo koji segment metode, ideje i slično koji je preuzet, a da nije citirano originalno djelo u kome su metoda, ideja, software i drugo uvedeni.
 - *Ne obuhvata: Postoje djelovi naučnih radova koji često pokazuju veliku sličnost. Ovo ne treba da se smatra plagijatom. Važno je navesti autore koji su razvili datu metodologiju.*
 - postoji više od 30% sličnosti između doktorske teze/master rada kandidata i autorskih radova drugih autora, a da nisu navedeni izvori;
 - kandidat ne navodi jasno djelove sopstvenih naučnih radova u master radovima ili doktorskim tezama.

Ne obuhvata: Prihvatljivo je da doktorandi/magistrandi uvrste djelove sopstvenih naučnih radova i master teza, uz obavezu navođenja izvora.

- Za publikacije koje izdaje Univerzitet Crne Gore:
 - o postoji bilo koji dio teksta koji je direktno preuzet od drugih autora bez navodnika i originalnog izvora;
 - o postoji bilo koji segment metode, ideje i slično preuzet, a da nije citirano originalno djelo u kome su metoda, ideja, software i drugo uvedeni;
 - o postoji više od 30% sličnosti sa nekim drugim autorskim djelima, a da izvor nije citiran.

Navedene procentualne vrijednosti u ovom članu procjenjene su na osnovu performansi softvera za detekciju plagijata iThenticate.

Tijela koja vrše evaluaciju

Član 9

Evaluacija autorskih radova korišćenjem metode definisane u članu 7 ove odluke vrši se od strane stručnih tijela na Univerzitetu Crne Gore, i to:

- I. **Odbora za doktorske studije** - za doktorske disertacije.
Doktorske disertacije neophodno je u elektronskoj verziji prije predaje Centralnoj univerzitetskoj biblioteci dostaviti i Odboru za doktorske studije. Uz doktorske disertacije prilažu se i naučni radovi kandidata na kojima je zasnovana doktorska teza.
- II. **Odbora za magistarske studije** - za magistarske/master radove.
Master radove je neophodno u elektronskoj verziji dostaviti Odboru za monitoring magistarskih studija, prije predaje Centralnoj univerziteskoj biblioteci. Uz master radove prilažu se i stručni/naučni radovi kandidata na kojima je teza zasnovana (ukoliko postoje). Imajući u vidu veliki broj master radova, predmet provjere softverom biće najmanje 50% od ukupnog broja magistarskih/master radova.

III. **Uređivačkog odbora Univerziteta Crne Gore** - za publikacije čiji je izdavač Univerzitet Crne Gore.

Uređivački odbor provjerava pristigle publikacije u elektronskoj formi u okviru recenzentskog postupka i nakon postupka recenziranja.

Postupak provjere

Član 10

Ukoliko se evaluacijom autorskih radova, korišćenjem metode definisane u članu 7 ove odluke, posumnja da ima elementa koji bi se mogli tumačiti kao plagijat, Centar za studije i kontrolu kvaliteta na Univerzitetu Crne Gore formira komisiju iz reda lica sa akademskim ili naučnim zvanjem na Univerzitetu Crne Gore. Komisija ima najmanje tri člana. Članovi komisije ne mogu biti lica u akademskom i naučnom zvanju koja su prethodno napisala pozitivnu recenziju rada, mentori i članovi komisija za ocjenu i odbranu rada, kao i ostali potpisnici zvaničnih izvještaja.

Zadatak komisije je da prikupi dokaze, sprovede analizu da li su rezultati evaluacije relevantni za konkretne slučajeve i rezultat provjere dostavlja tijelima koja su zadužena za evaluaciju. Po potrebi, komisija može da organizuje zajednički sastanak sa autorom i mentorom (kod magistarskih/master radova i doktorskih disertacija) radi dobijanja dodatnih obrazloženja.

Takođe, po potrebi, u radu komisije mogu učestvovati rektor i prorektori.

Komisija može da zatraži i mišljenje od drugih stručnih lica ili stručnih tijela iz odgovarajuće oblasti. Komisija je dužna da sugeriše ispravljanje nepravilnosti iz člana 8 ove odluke uočenih primjenom softvera *iThenticate* na konkretnom dokumentu, u roku od 30 dana od dana kada su uočene nepravilnosti, osim ukoliko se radi o fazi odbrane rada.

Kandidat je dužan da koriguje sporne djelove u roku od 30 dana od dana dostavljanja sugestija komisije.

Ukoliko korišćenjem softvera za utvrđivanje plagijata bude potvrđeno da lice čije se autorsko djelo provjerava nije korigovalo sporne djelove, komisija na osnovu prikupljenih dokaza u prethodnom postupku priprema mišljenje za Senat, odnosno vijeće organizacione jedinice.

III ZAVRŠNE ODREDBE

Primjena

Član 11

Ova odluka primjenjuje se na postupke sticanja diplome magistarskih/master studija i doktorskih studija na Univerzitetu Crne Gore, kao i postupke objavljivanja publikacija u okviru izdavačke djelatnosti Univerziteta Crne Gore, uključujući i postupke započete prije stupanja na snagu ove odluke u kojima nije donijeta konačna odluka.

Stupanje na snagu

Član 12

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Biltenu Univerziteta Crne Gore.

Broj: 03-1193

Podgorica, 12.04.2018. godine

SENAT UNIVERZITETA CRNE GORE

PREDSJEDNIK

Prof. dr Danilo Nikolić, s.r.